

Verslag van de secretaris over 2021

Opnieuw een bijzonder jaar

In 2021 was de coronapandemie nog in volle gang. Als gevolg daarvan vond het merendeel van de activiteiten van de vereniging net als in 2020 plaats in digitale vorm. Hierbij kon de vereniging de vruchten plukken van de ervaring die in 2020 is opgedaan. De digitale activiteiten zijn, net als in 2020, goed bezocht. Tot groot genoegen van het bestuur liet de stand van de pandemie het toe om aan het eind van het jaar tijdens de jaarvergadering voor het eerst sinds lange tijd weer fysiek bijeen te komen. De verwachting is dat de activiteiten in (de rest van) 2022 deels digitaal en deels fysiek zullen plaats vinden.

Algemene ledenvergaderingen

In 2021 vonden twee algemene ledenvergaderingen ('huishoudelijke vergaderingen') plaats. Tijdens de ledenvergadering op 28 mei 2021, die digitaal plaatsvond, legde het bestuur (financieel) verantwoording af over het afgelopen jaar en ontvouwde het de plannen voor het komende jaar. Marko Traousis werd tijdens de vergadering benoemd als lid van de kascommissie (in de vacature Plouvier). Lentine Schouten werd benoemd als bestuurslid en tevens secretaris van de vereniging (in de vacature Von Meijenfeldt).

Tijdens de jaarvergadering op 5 november 2021 vond een tweede algemene ledenvergadering plaats in de Jaarbeurs in Utrecht, voor aanvang van het inhoudelijke deel van de jaarvergadering. Voor de leden die niet in staat waren om de vergadering fysiek bij te wonen was gezorgd voor een digitale verbinding. Tijdens deze ledenvergadering is besloten tot een verhoging van de contributie en zijn twee nieuwe bestuursleden benoemd: Arend Venekamp (in de vacature Stam) en, met ingang van 1 januari 2022, Bert Marseille, die tevens tot voorzitter van de vereniging is benoemd (in de vacature Den Ouden).

Jaarvergadering 2021

Vanwege de coronamaatregelen was het inhoudelijke deel van de jaarvergadering verplaatst van de maand mei naar november. Op vrijdag 5 november 2021 vond deze vergadering plaats in de Jaarbeurs in Utrecht. Via een digitale verbinding kon de vergadering ook vanuit huis gevolgd worden. Op de vergadering werd gedebatteerd over het thema '**Bestuursrecht in crisistijd**'. Het debat werd gevoerd aan de hand van preadviezen van Jacobine van den Brink, Jan-Peter Loof, Jurien Korzelius en Martijn van der Steen (**nr. 166**). Tijdens de jaarvergadering is verder voor de vierde maal de VAR-Lex Michielsprijs uitgereikt (zie ook hierna) en tijdens de lunchpauze hebben vijf onderzoekers posterpresentaties gehouden over hun onderzoek. Aan het slot van de vergadering sprak VAR-bestuurslid Kars de Graaf scheidend voorzitter Willemien den Ouden toe. Namens de vereniging sprak hij grote waardering uit voor het voorzitterschap van Den Ouden. Het verslag van de jaarvergadering, met daarin ook de rede van de voorzitter, wordt gepubliceerd in de loop van 2022.

VAR-Lex Michielsprijs

Tijdens de jaarvergadering op 5 november 2021 is de vierjaarlijkse VAR-Lex Michielsprijs uitgereikt. De prijs werd toegekend aan Marc Wever voor zijn dissertatie '**Kwaliteit van bestuursrechtelijke bezwaarprocedures**', waarin hij onderzoek verricht naar de vraag welke wijze van inrichting van de bezwaarprocedure de hoogste kwaliteit van bezwaarbehandeling oplevert. De jury bestond uit Rob Widdershoven (voorzitter), Jacobine van den Brink, Bert Marseille en Johan Wolswinkel.

De Jonge VAR

Op vrijdag 17 december 2021 vond de jaarlijkse bijeenkomst van de Jonge VAR digitaal plaats. De Jonge VAR stond in het teken van ‘**Publieke taken en privaatrecht**’. Preadviseurs waren Joanne de Bruijn en Veerle van Waarde. De Bruijn gaat in haar preadvies in op het onderwerp ‘Ombudsman en ontstapelijking’. Het preadvies van Van Waarde heeft betrekking op revolverend overheidsgeld in het privaatrecht. Na voordrachten van de preadviseurs vond een levendige discussie plaats onder leiding van Willemien den Ouden. De preadviezen en een verslag van de vergadering zijn uitgebracht in de Jonge VAR-reeks (**nr. 20**).

Pleitwedstrijd

In 2021 kon vanwege de aanhoudende coronamaatregelen helaas geen landelijke pleitwedstrijd worden georganiseerd. Dat betekent niet dat er nergens gepleit werd. Zo organiseerde Rens Koenraad, docent in Tilburg, op woensdag 19 mei 2021 een pleitwedstrijd voor ‘zijn’ studenten. Tijdens de finaleronde traden de twee beste studenten aan, in een bestuursrechtelijk kort geding dat volgens de professionele standaarden werd behandeld. Geen pleidooien, maar direct vragen van de voorzieningenrechter, mede om de mogelijkheid van een minnelijke schikking te onderzoeken. Het bestuur dankt Rens Koenraad voor zijn inspanningen.

Commissie Europeanisering algemeen bestuursrecht

In 2021 verscheen het rapport van de VAR-Commissie Europeanisering van het bestuursrecht. Het rapport is verschenen in de VAR-reeks (**nr. 165**) en heeft betrekking op de invloed van de Unierechtelijke algemeen bestuursrechtelijke regels en beginselen op de theorie en de praktijk van het Nederlandse algemeen bestuursrecht. De commissie bestond uit Henk Addink, Jannetje Bootsma, Jacobine van den Brink, Rianne Jacobs, Oswald Jansen, Henk Lubberdink, Anne Meuwese, Adriënne de Moor-van Vugt, Saskia Nuyten, Monique van Oers, Rolf Ortlep (secretaris), Frank van Ommeren, Raymond Schlössels en Rob Widdershoven (voorzitter).

Studiemiddagen

In 2021 zijn vier digitale studiemiddagen georganiseerd.

Op woensdag 14 en 21 april vonden twee studiebijeenkomsten plaats naar aanleiding van het maartnummer van het NTB, waarin diverse auteurs zich bogen over de vraag welke lessen getrokken kunnen worden uit de toeslagenaffaire. Tijdens de eerste bijeenkomst op 14 april, die in het teken stond van **de rol van het evenredigheidsbeginsel in het bestuursrecht**, werden pitches gegeven door Fatma Çapkurt, Leo Damen, Jan Peter Loof, Michiel Tjepkema en Sjoerd Zijlstra. Onder leiding van Rolf Ortlep is vervolgens volop gediscussieerd. Het vertrekpunt van de tweede bijeenkomst op 21 april was **de uitvoering van regelgeving door bestuursorganen**. Marlies van Eck, Jesse Frederik, Rens Koenraad, Sandra van Heukelom-Verhage, Maarten Schurink, Arjan Widlak en Reinier van Zutphen verzorgden ditmaal de inleidende pitches, waarna de discussie vervolgens in goede banen werd geleid door Bert Marseille.

Op 23 april vond een studiemiddag plaats over **online zittingen in het bestuursrecht**. Arjo van Eijnden trapte deze bijeenkomst af met een voordracht over de juridische basis voor online zittingen. Kees Borman ging vervolgens in op de ervaringen van de Raad van State met videohoren. Hierna gaf Jobien Monster een voordracht over de vraag of online horen al dan niet een kans is voor verbetering van de procedure. Riccardo Osterwald sprak tot slot over de ervaringen van de gemeente Amsterdam met het houden van hoorzittingen in de bezwaarprocedure. De bijeenkomst werd in goede banen geleid door Ron Stam.

In 2021 leverde de VAR-commissie **Europeanisering algemeen bestuursrecht** haar rapport op (zie ook hiervoor). Op 25 juni werd dit rapport bediscussieerd in een online bijeenkomst onder leiding van Hanna Sevenster. Rob Widdershoven gaf als voorzitter van de commissie een toelichting op het rapport. VAR-leden Annalies Outhuijse, Maurits Ippelen Lynn Hillary gaven vervolgens een pitch naar aanleiding van het rapport, op basis waarvan door de aanwezigen verder gediscussieerd werd.

Scheltemalezing

Op 18 juni 2021 vond de jaarlijkse Scheltemalezing plaats. De lezing werd dit jaar online verzorgd door Alex Geert Castermans en was getiteld '**Barmhartig bestuursrecht: lessen uit het privaatrecht**'. In zijn lezing ging Castermans in op de vraag wat het bestuursrecht kan leren van het civiele recht, waarbij hij in het bijzonder aandacht besteedde aan evenredigheid.

#BestuursrechtBeter

Onder het motto *#Bestuursrechtbeter* is een groep praktijkjuristen en wetenschappers onder de vlag van de VAR aan de slag gegaan met ideeën omeen verandering in het bestuursrecht in gang te zetten. Dit initiatief gaat concreet met zes projecten aan de slag: een digitale bestuurlijke helpdesk; op zoek naar *best practices* in de uitvoering; onderwijs vernieuwing; burgers tussen wal en schip; het gelijkheidsbeginsel *revisited*; en de bestuursrechtelijke methode.

Digi-teamen LinkedIn

Bij de organisatie van de digitale activiteiten werd het bestuur ondersteund door het digi-team van de vereniging, bestaande uit Demy Jongkind, Joyce Esser, Louise Verboeket, Veerle van Waarde en Yacintha Habicht. Het bestuur is de leden van het digi-team zeer erkentelijk voor hun inspanningen. Het bestuur dankt ook Silvia Gawronski, die de inmiddels meer dan 700 leden tellende LinkedIn-pagina van de vereniging beheert en aanjaagt.

Het bestuur

De algemene ledenvergadering heeft in 2021 als bestuurslid benoemd: mr. L.M. (Lentine) Schouten, wetgevingsjurist bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (in de vacature Von Meijenfeldt), mr. A. (Arend) Venekamp, raadsheer bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (in de vacature Stam) en met ingang van 1 januari 2022 prof.mr.dr. A.T. (Bert) Marseille, hoogleraar bestuurskunde aan de Rijksuniversiteit Groningen (in de vacature Den Ouden).

Samenstelling bestuur per 1 januari 2022

Het bestuur bestond op 1 januari 2022 uit prof.mr.dr. A.T. Marseille (voorzitter), mr. L.M. Schouten (secretaris), mr. N.N. Bontje (penningmeester), mr. T.C. Borman, mr. A. Collignon, mr. S.A. van der Does, mr. J.A.R. van Eijnden, prof.mr.dr. K.J. de Graaf, mr.dr. B.J. van de Griend, mr.dr. J.A.E. van der Jagt-Jobsen, prof.mr.dr. R. Ortlep, mr. R. Osterwald, mr.dr. T.N. Sanders, mr.dr. H.G. Sevenster en mr. A. Venekamp.

Ledenaantal en financiën

De vereniging telt circa 1.500 leden en 35 donateurs. De financiële situatie geeft geen reden tot zorg.

De secretaris, Lentine Schouten